

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Die 14. Septembris. In Festo Exaltationis sanctæ Crucis. Exaltabo signum
meum. Isa. 49. Dicenti Domino se Crucem suam exaltaturum, tam
contradicit superbus, quàm se exaltat.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

let. 8.

Neque ulla prorsus aliter poenitentia concipi, nedum peragi potest nisi hoc formato proposito de quo vide in 1. p. Dominica 4. Adventus, ubi defectu hujus propositi declaratur quam verum sit quod ait Propheta, Nullus est qui agat poenitentiam super peccato suo. Sicut inique sine poenitentia nullum Virgo liberat, nullum salvat; ita plane nullum nisi velit à peccato resurgere: cum alioquin ut dictum est sine tali virtute nulla sit poenitentia, nulla resipiscencia, nulla contritio, nulla confessio. Pro-

Ex. 18.

ficite à vobis omnes iniquitates vestras in quibus pravavistis estis. & facite vobis cor novum, & spiritum novum. Hoc ipsum Beata Virgo quod Deus exigit, neque potestas ejus est ut sine contritione salveris, aut sine gratia conteraris; sed ut gratiam obtineas qua & conteraris, & salveris. In electis meis misit radices; dixit ei qui creavit eam.

Mich. 24.

III. PUNCTUM.

Sic estigitur Maria refugium peccatorum ut quo passu ad illam confugiant, à suis peccatis refugiant; Nam nisi à peccatis resurgerent, in peccato semper viverent & morentur, quo in statu quisquis vivit & moritur, non à divina Justitia liberatur, sed tantò magis punitur, quanto favente Virgine poterat non puniri si poenitere voluisset.

Recordate Theophili de quo supra S. Ber.

nardus: Se miser ille dæmoni dederat & deditiois chirographum tenebat hostis: condita jam aderat pactiois dies; jam jam propè hora quo dedititium suum ex pacto dæmon raperet. At ecce inclamata Virgo jubet reddi syngrapham; paret jubenti dæmon, & liberatur Theophilus. An putas verò quod liberatus esset nisi profanam revocasset pactioem? Sic plane quisquis peccat, peccati sui literas, inquit Origenes, scribit; Et S. Augustinus; Unusquisque peccando, diabolo animam suam vendit, accepto tanquam pretio dulcedine temporalis voluptatis. S. quoque Ambrosius: Neminem jugo servitutis astrictum possidet nisi se ei prius peccatorum are vendiderit: Atque ita prorsus ad salutem obtinendam, revocanda est ista scriptio, solum verò revocatur dùm à peccato refugitur, unde vides quam sit istud necessarium, & nisi hoc velis dum ad Virginem confugis, perinde est ac si Theophilus ab ea peteret sibi damnationis suæ syngrapham reddi, quam tamen nollet irritam, aut quam paulò post vellet ratam haberi. Nonne totus ad ista perhorrebit animus! Audi hoc tandem indurate peccator; Minus colis Beatam Virginem quam ipse dæmon; Nam illi jubenti paruit, reddendo chirographum; Tu toties jubenti ut peccatum deseras, nondum paruisti! Hæc obedientia dæmonis tuam condemnat inobedientiam.

Vide in 3. parte, Fer. 4. Hebdom. 9.

In Ep. ad Rom.

L. de beata vita.

Die 14. Septemb.

IN FESTO EXALTATIONIS SANCTÆ CRVCIS.

Hæc dicit Dominus Deus: Ad populos exaltabo signum meum. II. 49. HOC EST SIGNVM CRVCIS.

VERITAS PRACTICA.

Dicenti Domino se Crucem suam exaltaturum tam contradicit Superbus quam se exaltat.

RATIO EST; Quia in Domino tam contradicit, quam dicit Dominus contrarium volens facit.

Sed quam Superbus se exaltat, tam contrarium volens facit dicitis Domini quibus ait se Crucem suam exaltaturum.

Ergo & tam illi contradicit & se illi opponit in re

admodum gravi; Quod certè est ad retundendam nostram superbiam efficax.

I. PUNCTUM.

In hodierno Evangelio quod ex duodecimo Joannis capite sumitur, Nunc judicium est mundi, nunc princeps hujus mundi ejicietur foras. Et ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum: In his inquam & aliis sequentibus, non desunt quæ aptè Festo conveniant & fructuosè confiderentur: Sed egregium illud est & insigne quod refert

Ista

Isaias in quo & ipsum totum quod legitur Evangelium continetur, ut infra patebit. Quamobrem jam in ipso primo. Considerationis aditu ac lumine, loquentem audi Prophetam, seu potius Christum Dominum: *Hac dicit Dominus Deus: Ecce levabo ad Gentes manum meam: Id est, aliquid grande efficiam: dignum mea manu opus, & dignum quod attentè spectetur. Quid tandem illud? Ad populos, inquit, exaltabo signum meum.* Hoc est sine dubio signum Sanctæ Crucis cujus est hodie Exaltatio seu exaltationis memoria. Sed dubitari potest an illa exaltatio quam se facturum dicit Dominus, sit illa quæ celebratur hodie: dubitari potest quomodo & quando à Christo facta fuerit: dubitari potest quomodo à nobis digne celebretur: dubitari potest quod præ cæteris omnibus præsertim intelligendum est, quod quidquid dicit Dominus se facturum de exaltando signo suo, contradicit superbus, qui se exaltat & se exaltans ita Christo se opponit, ut non magis opponatur Humilitati superbia, quam exaltandæ à Christo Crucis, superbus.

Putaresne superbe, seu quisquis te nimium effers & exaltas, Putaresne tuâ elatione eo se impietatis provehere, ut quod insignis factum patrare Christus velle, illa obstat illa impedit, illa destruat? Audi & contemisce, Nonne qui dicitis & facitis Christi contraria volens facit, dicenti & facienti Christo se opponit? Nonne propterea dicebat Christus, *qui non est mecum, contra me est. & qui non colligit mecum, dispergit?* Nonne propterea Satanam vocabat Petrum, Id est, adversarium quod se dicitis & facitis eius opponeret Nonne idcirco Apostolus, vocat eos qui à Christo non se rotos quidem sed ex parte subtrahunt *filios subtractionis in perditionem* Nonne illud est formidandum quod dilectus ait Discipulus, *omnis Spiritus qui solvit Jesum, Antichristus est.* Quid est qui solvit nisi qui non servat integritate & incorrupte quod dixit Iesus? Quid potro Antichristus nisi Christo contrarius? Nonne vel ipsum nomen horrorem incutit?

II. PUNCTUM.

SED quàm se exaltat superbus, tam contrarium volens facit dicitis Domini quibus ait se Crucem suam exaltaturum.

Quenâ sit illa Crux Christi & qualis eius exaltatio, prius dicendum est: deinde verò quantum superbus adyeretur.

Quod ad primû spectat, iam supra dictum est in 2. parte cum de Inventione Crucis ageretur, triplicem esse Crucem, cuius Inventio vel Exaltatio fieret. Prima illa est in qua Christus nostræ salutis causa pependit, Secunda est, quodcumque signum Crucis quod formatur in memoriam & imaginem illius primæ vel ipsius Christi pendens. Tertia est quæcumque carnis vel spiritus humiliatio seu mortificatio quæ ad Imitationem Christi crucifixi libenter suscipitur, de qua frequenter Apostolus: *Christo confixus sum Crucis. Mihi absit gloriari nisi in Cruce Domini nostri Iesu Christi.* Dicitur & nostra Crux, quia nempe à nobis portatur iuxta illud Domini, *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat Crucem suam & sequatur me.*

Potest autem quodlibet horum genus Crucis dici signum illud quod se ait Dominus exaltaturum, quasi diceretur signum & trophæum victoriz reportatæ: vel signum iusti fœderis & fœdæ reconciliationis inter Deum & hominem vel signum militariæ & vexillum sub quo est nobis militandum, vel quasi signum illud esset de quo Simeon senex in signum cui contradicetur, *id est, scopus quod infideles & mundani sua maledicentiæ jacula dirigerent; vel quasi portentum esset, & novum aliquid atque insolitum mundo apparetis quod se singulariter spectandum daret; vel quasi Signum & Sacramentum quod aliquid non vulgare significaret aut portenderet; vel denique quasi signum & tessera quæ Fideles & Electos præsignaret ad salutem: Quale illud de quo apud Ezechielem, *Signa Egipti super frontes virorum gementium.**

Pro diversa verò significatione Crucis, diversa est eius exaltatio, & tam multis modis fumentum istud quod ait Dominus, *exaltabo signum meum* quàm sunt multi & varii modi quibus illud exaltavit, Nam primam illam Crucem in qua pependit, hoc ipso exaltavit quod in ea pependit, quod in ea pendens & moriens hostes suos & nostros devicerit, Mundum Deo reconciliavit, & humanæ salutis negotium in ea cumulatè perfecit, Exaltavit præterea cum latente in terra per trecentos annos, in lucem protulit sub Constantino magno, cum ad eius cultum multa sunt parata miracula, cum ad eius cultum & venerationem Loca Sancta Dies Festos, & Sacros Ritus institui voluit, quorum religioni multum accessit ex prædicto illo quod pontifianum hodie celebratur factio Imperatoris Heraclij, qui subactis Peris Sacrosanctam Crucem, qua-

quatuordecim annis postquam in eorum potestatem venerat, triumphans recepit, & solemnitate suis humeris retulit in eum montem quod eam Saluator tulerat, & in eodem Calvarie loco undecim sportata fuerat, restituit hac ipsa die quae jam pridem Exaltationi Sanctae Crucis dicata erat, sed multo deinceps illustrior facta est ob ejus rei memoriam.

At vero cum a barbaris iterum capta esset Hierosolyma, Sacrumque Crucis signum in varias relictum partes per universum pene terrarum orbem frustatim transferretur, non defuit tamen suo promisso Divina Veritas, non defuit suo apud populos exaltando Signo, non defuit sua Cruci gloria, quin inde potius multum amplificata est, cum quae in uno duntaxat adorabatur loco, tum ubique, tum universim ab omnibus colebatur, tantoque in pretio vel ejus exiguum aliquod frustulum haberetur, ut nihil eo saceratius, nihil augustius, nihil religiosius sibi recondere servarentque Christiani Principes; aut ullo quo vis ornatu se magnificentius decoratos gloriarentur, unde illa sunt egregia sancti Augustini, *Attende gloriam Crucis, in fronte Regum Crux illa fixa est cui inimici insultaverunt.*

Quod non tantum de vera quam vocant Cruce in qua verè Christus pependit, intelligendum est, sed de illa etiam quam secundo loco diximus Crucem, nempe a nobis aut arte aut manu factam, verè dici potest, *Attende gloriam Crucis, in fronte Regum Crux illa fixa est cui inimici insultaverunt.* Id est, quod apud homines erat probrosius, nunc factum est gloriosius; Sic enim & hoc aliud Crucis genus exaltavit Dominus ut nihil Sacrum Sanctumque fiat in Ecclesia, nihil foriter in Romano geratur imperio nisi quod Crucis Signo consecratur & muniatur, *Quod signum, inquit sanctus idem Augustinus, nisi adhibeatur sive frontibus credentium, sive ipsi aqua ex qua regenerantur, sive oleo quo crismato unguuntur, sive sacrificio quo aluntur, nihil eorum ritè perficitur.*

Quod quidem si mirum est in sacris rebus, quanto magis in profanis, in politicis, in militaribus ubi hoc signum Crucis non minus valere Dominus voluit. Sic enim Constanti: o magno ut fuscè refert Eusebius, & visum in caelo signum & auditum *IN HOC VINCES* & imperatum ut signi quod viderat exemplar fabricari juberet, eoque tanquam praesidio in praелиis uteretur.

Hayneusius Pars quarta.

Quod quidè statim accesseris artificibus praestitit & vexillum hoc instar Crucis fabricatum, post Romani Labarum appellarunt, de quo sic pergit Author: *Isto igitur salutari signo Imperator tanquam hostilis ejusque infesta violentia propugnaculo semper usus est. Cujus expressè similitudines mandavit ut universum exercitum persequi antecederent: Et in urbe media Roma scilicet ingens istud trophaeum contra hostes erexit, & hoc salutare signum charactoribus qui nullo modo deleri poterant in eo insculptis, Romanorum, aliorumque omnium imperio subditorum propugnaculum esse demonstravit, palamque omnibus proposuit ad intueendum, & ad perpetuam memoriam hac incudi Latino Sermone verba mandavit: **HOC SALUTARI SIGNO, VERO FORTITUDINIS INDICIO CIVITATEM VESTRAM TYRANNIDIS JUGO LIBERAVIT S. P. Q. R. (ID EST, SENATUM POPULUMQUE ROMANUM) IN LIBERTATEM VINDICANS PRISTINAE AMPLITUDINI ET SPLENDORI RESTITUIT.***

Nonne hoc est exaltare signum suum? Addi possit quod certè his omnibus longè magnificentius & gloriosius judicari debet, cum in extremo nempe Judicio judicandi omnes resurgent homines, cum Judex ipse magnifico, regio angelico apparatu conspiciendum se omnibus dabit, *Tunc parabit signum filij hominis in caelo, Matt. 24.* Tunc plangent omnes in tribus terra, quae suum scilicet ibi judicium tam manifestè agnoscent, quàm aperte videbunt se conformem Cruci vitam non egisse. Vide in hac parte, Dominica 28. ubi de his expressè & fuscè agitur.

Restat tertium Crucis Genus de quo praesertim, & de quo minustamen dicendum quam de ceteris cum apertius pateat, quam sublimiter & gloriosè Dominus illud exaltavit. Quodnam est enim Genus illud Crucis nisi miseria, nisi depressio, nisi humilitas? Quænam est autem ejus exaltatio nisi ut quantum quis se humiliaverit tantum in caelo exaltetur? Quid porro est gloriosius quam sic ex humili & abjecto tam gloriosum & sublimem fieri ut quàm quis fuerit voluntate humilis & abjectus, tam sit verè sublimis gloria. Hoc est autem hoc est quod sua Christus humilitate perfecit; Primum quidem in se, cum non nisi per Crucem & humilitatem intrare voluerit in gloriam suam, & mensuram seu magnitudinem suae gloriae a mensura suae parvitas voluerit sumere, sicut passim Apostolus, *Quod ascendis quid est nisi quia & descendis, primum in inferioribus*

Ecc

feriores

Hebr. 2.

fortiores partes terra. Qui descendit, ipse est & qui ascendit super omnes caelos. Et alibi: Videmus Iesum propter passionem mortis gloria & honore coronatum. Deinde vero in nobis omnibus cum hanc velut fundamentalem legem sui statuerit, ut qui fuerit minor, erit maior, seu quantum quis se humiliaverit tantum exalietur. Unde est illa Veritas, in 2. parte, die 2. Aprilis ubi de sancto Francisco de Paula, Minimorum Fundatore:

Qui verè est minimus, verè est maximus.

Et rursum:

Quò quis infertor in ordine hominum, eò superior in Christi ordine.

Atque hinc præcipuum illud caput quod propositio continet sit evidentissimum, nempe quòd superbus qui se exaltat, contrarium volens facit dictis Domini quibus se suam Crucem aiebat exaltaturum. Nam ut omittam dicere quòd superbis non placet Crucem primo & secundo sensu acceptam, tanta veneratione colere quantum ei fideles & humiles exhibent; ut præteream quòd superbus id nimis simplicitati & anili cuidam superstitioni solet referre, quidquid in hoc pietatis genere frequens usurpat devotio: ut sciam quòd superbos plerumque pudet coram aliis se signare signo Crucis, quasi aliquid sua dignitate inferius agerent, quasi se nimis abjicerent, quasi se ridendos exponerent; Ne inquam, in istis imitiorer, & quòd est tertium Crucis genus magis commendatum, magis spectemus, quid est magis contrarium facere dictis Domini quam præponere quòd ille ponit posterius, & posterius habere quòd ille prius habet? Nonne hoc est totum plantè pervertere? At nonne hoc est quòd superbus facit dum se exaltat? En Christus ait, exaltabo signum meum, exaltabo Crucem meam, exaltabo meam & meorum humilitatem: Superbus verò contrà, quòd tu exaltas, humiliabo: & quòd humilias, exaltabo. Non hoc verbis dicit sed factis, nam dum superbis, humilitatem quam Christus exaltat detestatur, abjicit & suo modo humiliat

Ecc. 13.

juxta illud Sapientis, abominatio est superbo humilitas: Dum verò se exaltat, superbiam quam Christus humiliat, ipse contra magnificat & exaltat: sive quòd idem est, se per illam exaltat;

Job 11.

Vir vanus in superbiam erigitur, ut per eam se lupra ceteros erigat: superbia cordis sui emulit

Abdiat.

te, non virtus tua, non humilitas, non humilitatio, non via quam Christus aperuit ad exaltationem, sed potius oppositum dicitur iter; Unde illi aptè dicatur quòd Balaamo, per versa est via tua mihi que contraria. Vel quòd mago Bariesu, ò plene omni dolo & fallacia, non desine subvertere vias Domini rectas?

Num. 22. Act. 3.

Licet enim non desinat verum esse in aliis quòd Christus dixit, exaltabo signum meum, licet inquam in aliis non desinat exaltare patientiam & humilitatem; quia tamen in superbo non id facit superbus Christi dictis se opponit, quatenus scilicet se opponit quo minus id in se faciat quòd faceret nisi superbus esset, & nisi se ipse per superbiam suam mallet extollere, quam se per humilitatem sinere à Christo extolledum. Et certè, si superbus etiam posset in aliis quòd in se facit, non minus Christo se opponeret extra se univèrsim quam intra se totum; vellet enim funditus exterminatam humilitatem, vellet illam penitus evertam angustam portam aut obrutam arctam viam quam Christus prædicavit. Sicut qui Crucem non coleret aut qui sacras nollet imagines venerari, vellet nullam esse Crucem, nullam imaginem, Nonne hoc volebant Iconoclastæ? Nonne hoc vellet heretici? Si plene vellet superbus non esse Crucem, humiliações, non esse Christi virtutum imagines, non prædicari Crucifixum immandum; contrarius est, inquit, operibus nostris. *Sicut est nobis in traditionem cogitationum nostrarum.* Gravis est nobis etiam ad videndum, quoniam dissimilis est aliis vita ejus. *Tanquam ungues assumat sumas ab illo.* Hoc factis superbi dicunt, & sic sibi contrarium agnoscent ille Christum, & se Christo contrarios.

Vide in 1. p. Dominica 3. Adventus, & Fest. 4. Hebdom. 4. ubi hæc exponuntur Veritates:

Quam bene de Christo humilis, tam malè meretur arrogans.

Quanto se humilis minorem facit, tanto magis magnificat Deum.

III. PUNCTUM.

SIC igitur dicens Domino se Crucem suam exaltaturum contradicit superbus qui se exaltat: Nam neque Crucem Christi pariter exaltari, nec se per eam exaltandum: vult quidè exaltari sed non quo Christus modo, non qua deest via. Sicut ille qui apud Jobum dicitur

Res

10. 41. Rex super universos filios superbia, qui aliquando gratiosus, nunc infensus Christi & hominum hostis diabolus, sic superbit, sic superbiendo se exaltare voluit, sic se exaltando inicie perit, sic sibi onerosos superbos perdit. *Quomodo cecidisti de caelo Lucifer?* Non idcirco praecise cecidisti quod gloriam appeteter, nam & illi Deus gloriam offerebat, sed quod indebito modo appeteret, non quo veller Deus modo, non qua flava via, non se dimittendo & humiliando sicut volebat Deus, sed se in seipso nimis effereudo & exaltando quod Deus avertatur.

Hinc Christus Judaeos arguebat non quod gloriam simpliciter quaerere, sed gloriam qua ab hominibus est & gloriam qua à solo Deo est non quaerere. Quod spectabat illud etiam quod supra ex hodierno Evangelio relatum est, cum Christus diceret, *nunc judicium est mundi, nunc princeps mundi judicatus est*, nempe per Crucem & per humilitatem suam qua superbos quosque judicat, & condemnat, dum exemplo suo docet viam exaltationis & gloriae non esse superbiam quam execratur, sed humilitatem quam omni modo laudat. Sic enim simul dicit se exaltatum in Cruce, dum ibi fuit humiliatus: quia nunc inde exaltandus erat dum gloriosus resurrexit & dum suos sibi similes in humilitate, similes facit in gloria. *Et ego si exaltatus fuero*, inquit, *omnia vobis ad me ipsam*, hoc erit exemplum peridoneum quo trahantur omnes ad me imitandum, aut certe hoc exemplo tanquam iudicio trahentur ad eorum supplicia quocum imitari maluerunt superbiam. Rata est enim Veritas, & in 2. parte, Feria 4. primae Hebdomadae comprobata:

6. 10. 5.

bid. 12.

conculcare? At quid putas esse superbiam quid in superbia tuam impatientiam, nisi abiectionem & repudiatam Crucem? Nonne teis illud, quod patendum est, esse Crucem, esse Christi Crucem, esse Crucis Christi similitudinem, finem & effectum? Nonne ergo si hoc abjicis, tu Crucem abjicis?

Vide in 2. parte, die 3. Maii, in die Inventio- nis S. Crucis ubi haec exhibetur Veritas:

Si quid forte asperius inveniatur de quo conquereris, de inventa cruce conquereris.

Inventa Cruci tantum quis detrahit, quantum in poenis miratur.

Humilia valde spiritum tuum. DEPRIME Eccles. 7. Cor tuum & sustine, sustine sustentationes Dei. Ibid. 10.

Ad hoc plurimum valet exemplum Heraclii qui cum ferret Christi Crucem auro & gemmis ornatus, ultra Calvariae portam progredi non potuit, quod advertens Antistes, *Vide*, inquit, *imperator, ne isto triumphali ornatu in Cruce ferenda, parum Jesu Christi paupertatem & humilitatem imiteris*. Tum Heraclius abjecto tali ornatu, ac plebeio amictu indutus reliquum viae facile confecit. Tibi hoc verò dictum puta: Vide ne tuo fastu sive corporis sive animi, sive verborum, sive factorum, parum Jesu Christi humilitatem secteris. Extende hoc ad singulos quosque superbiae motus & actus. Ne longius differas quod jam pridem factum esse oportebat: Audi Christum in Evangelio: *Adhuc modicum lumen in vobis est, ambulate dum lucem habetis, ut non vos tenebrae comprehendant*.

Dum lucet, ambulandum, ne tenebrae fiant.

Vide in 1. parte, die 5. Januarii.

Eccles. 2.